Memorandwm Esboniadol ar gyfer Gorchymyn Ceisiadau Cynllunio (Datgymhwyso ac Addasiadau Dros Dro) (Cymru) (Coronafeirws) 2020

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Y Gyfarwyddiaeth Gynllunio ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Gorchymyn Ceisiadau Cynllunio (Datgymhwyso ac Addasiadau Dros Dro) (Cymru) (Coronafeirws) 2020.

Rwyf wedi fy modloni bod y manteision yn cyfiawnhau'r costau tebygol.

Julie James AC
Y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol
18 Mai 2020

RHAN 1

1. Disgrifiad

1.1 Mae Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Gweithdrefn Rheoli Datblygu) (Cymru) 2012 (y “DMPWO”) yn darparu ar gyfer gweithdrefnau cysylltiedig â cheisiadau cynllunio, ymgyngoriadau cysylltiedig â cheisiadau cynllunio, penderfyniadau ynghylch ceisiadau cynllunio, apeliadau, gorchmynion datblygu lleol, tystysgrifau datblygiad neu ddefnydd cyfreithlon, cynnal a chadw cofrestrau o geisiadau cynllunio a materion cysylltiedig.

1.2 Mae Gorchymyn Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol (Gweithdrefn) (Cymru) 2016 (y “DNSPWO”) yn gwneud darpariaeth ar gyfer sut mae Gweinidogion Cymru yn delio â cheisiadau am ganiatâd cynllunio yng nghyswllt Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol (“DNS”).

1.3 Mae Gorchymyn Ceisiadau Cynllunio (Datgymhwyso ac Addasiadau Dros Dro) (Cymru) (Coronafeirws) 2020 yn addasu neu’n datgymhwyso gofynion penodol yn y DMPWO a’r DNSPWO yng nghyswllt y cyfnod sy’n dechrau ar ddyddiad dod i rym y Gorchymyn ac yn dod i ben ar 18 Medi. Mae’r Gorchymyn yn gwneud y canlynol yn benodol.

Y weithdrefn cyn ymgeisio ar gyfer datblygiadau mawr

- Mewn cysylltiad â’r ymgynghoriad cyn ymgeisio (y mae’n rhaid ei gynnal cyn cyflwyno cais am ganiatâd cynllunio ar gyfer datblygiadau penodol a elwir yn ddatblygiadau mawr), mae’r gofyniad sy’n nodi bod rhaid sicrhau bod copïau o ddogfennau cysylltiedig â chais cynllunio arfaethedig ar gael i'w harchwilio yn lleol wedi cael ei ddisodli gan ofyniad sy’n nodi bod rhaid i’r dogfennau hyn fod ar gael ar wefan neu fod copi caled ohonynt yn cael ei ddarparu ar gais.

- Mae newidiadau sy’n adlewyrchu’r hyn a nodir uchod wedi cael eu gwneud i’r hysbysiadau safleoedd a’r llythyrau angenrheidiol i berchnogion a meddianwyr tir cyffiniol, yn ogystal â hysbysiadau i ymgyngoreion yn y gymuned. Os gwneir cais am gopïau caled o unrhyw ddogfennau, rhaid peidio â chyflwyno cais cyn pen 14 diwrnod i’r dyddiad yr anfonir y ddogfen ddiwethaf.

- Mae’n rhaid i adroddiad yr ymgynghoriad cyn ymgeisio gynnwys cadarnhad bod y gofynion, sy’n ymwneud â sicrhau bod gwybodaeth am y cais arfaethedig ar gael ar wefan a bod copïau caled o’r wybodaeth hon yn cael eu darparu ar gais, wedi cael eu bodloni. Mae angen cynnwys datganiad sy’n nodi a gafwyd ceisiadau am gopïau caled hefyd.

Amser i gynghorau cymuned ymateb i hysbysiadau

- Mae’r amser sydd gan gynghorau cymuned i ymateb i geisiadau cynllunio y rhoddir gwybod iddyn nhw amdanynt wedi cael ei ymestyn o 14 diwrnod i 21 diwrnod.

Cyflwyno copi caled o geisiadau ar gyfer Datblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol

- Mae'r gofyniad presennol yn y DNSPWO, sy'n nodi bod rhaid cyflwyno copi caled o gais am ganiatâd cynllunio ar gyfer Datblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol lle bo cais wedi cael ei gyflwyno'n electronig, wedi cael ei ddatgymhwyso.

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

2.1 Yn unol ag adran 11A(4) Deddf Offerynnau Statudol 1946, fel y'i mewnosodwyd gan Atodlen 10 paragraff 3 Deddf Llywodraeth Cymru 2006, hysbyswyd y Llywydd y daw'r Gorchymyn i rym lai na 21 diwrnod o'r diwrnod cyflwyno gerbron.

2.2 Mae gofyn i'r Gorchymyn ddod i rym cyn gynted â phosibl er mwyn i'r addasiadau i weithdrefnau cynllunio allu lliniaru effaith cyfyngiadau COVID-19 ar deithio ac agor adeiladau, gan gyfrannu at system gynllunio weithredol. Bydd yn galluogi caniatâd cynllunio i gael ei gyflwyno, sy'n golygu (os yw'n cael caniatâd) y gallai'r sector adeiladu roi'r caniatâd hwnnw ar waith cyn gynted ag y bo'r cyfyngiadau'n cael eu llacio.

2.3 Bydd peidio â dod â'r Gorchymyn i rym ar unwaith yn golygu bod mwy a mwy o geisiadau cynllunio sy'n aros i gael eu cyflwyno yn cronni. Gallai hyn gael effaith ar y sector adeiladu a'r economi, yn ogystal â goblygiadau economaidd a chymdeithasol tymor hwy. Credir ei bod yn angenrheidiol peidio â glynu wrth y confensiwn 21 diwrnod, a bod modd cyfiawnhau hyn yn yr achos hwn.

3. Y cefndir deddfwriaethol

3.1 Mae Adran 61Z (8) a (9) Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 ("Deddf 1990") yn galluogi Gweinidogion Cymru i wneud darpariaeth am ymgynghoriad, neu yng nghyswllt ymgynghoriad, y mae'n rhaid ei gynnal mewn cysylltiad â cheisiadau am ddatblygiadau a nodir mewn gorchymyn datblygu. (Caiff datblygiad mawr ei nodi at y dibenion hyn yn erthygl 2B(1) o Orchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Gweithdrefn Rheoli Datblygu) (Cymru) 2012 ac fe ddiffinnir datblygiad mawr yn erthygl 2 o'r un gorchymyn.)

3.2 Mae Adran 62(11) yn galluogi Gweinidogion Cymru i wneud darpariaeth drwy orchymyn datblygu yng nghyswllt ceisiadau am ganiatâd cynllunio ac adroddiadau ymgynghori cyn ymgeisio.

3.3 Mae Adran 62R yn galluogi gorchmynion datblygu i wneud darpariaethau am geisiadau am ganiatâd cynllunio a gyflwynir i Weinidogion Cymru.

3.4 Mae Adran 333(4B) o Ddeddf 1990 yn galluogi darpariaeth wahanol ar gyfer dibenion, achosion ac ardaloedd gwahanol.

3.5 Mae’r pwerau a roddir i’r Ysgrifennydd Gwladol o dan adrannau 59 (pŵer i wneud gorchmynion datblygu), 62(1) a (2) (darpariaethau ar gyfer ceisiadau am ganiatâd cynllunio), 71(1), (2)(a), (2A) (ymgynghori ynghylch ceisiadau am ganiatâd cynllunio) a 333(7) (pŵer i amrywio gorchymyn) o Ddeddf 1990, i’r graddau y mae modd eu gweithredu yng nghyswllt Cymru, wedi cael eu trosglwyddo ac maent bellach wedi’u rhoi i Weinidogion Cymru yn unol â Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (S.I. 1999/672), erthygl 2 a’r cofnod yn Atodlen 1 ar gyfer Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.

3.6 Cafodd swyddogaethau Cynulliad Cenedlaethol Cymru eu trosglwyddo i Weinidogion Cymru yn rhinwedd adran 162, a pharagraff 20 o Atodlen 11, o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

3.7 Mae Adran 62(1) wedi cael ei defnyddio gydag addasiadau gan Orchymyn Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol (Cymhwyso Deddfiadau) (Cymru) 2016.

3.8 Mae’r Gorchymyn hwn yn cael ei wneud o dan y weithdrefn penderfyniad negyddol.

4. Diben y darpariaethau a’r effaith y bwriedir iddynt ei chael

Gofyniad i gynnal ymgynghoriad cyn ymgeisio

4.1 Fel rhan o'r mesurau a gyflwynwyd fel rhan o’r ymateb parhaus i COVID-19, cafodd pob adeilad cyhoeddus nad yw’n hanfodol ei gau, ac ni chaniateir teithio’n ddianghenraid. O ganlyniad i hyn, mae’n anodd i ddatblygwyr gydymffurfio ag erthygl 2C(1)(b) y DMPWO.

4.2 Mae’n rhaid cwblhau’r ymgynghoriad cyn ymgeisio cyn gallu cyflwyno ceisiadau ar gyfer datblygiadau mawr i Awdurdodau Cynllunio Lleol.

4.3 Nod y newidiadau i ddarpariaethau’r weithdrefn cyn ymgeisio, a ddisgrifir yn adran 1 uchod, yw galluogi datblygwyr i sicrhau bod gwybodaeth am ddatblygiadau mawr arfaethedig ar gael yn lleol mewn modd ymarferol tra bo cyfyngiadau'r Coronafeirws yn amharu ar hyn, er mwyn sicrhau bod partïon â buddiant yn cael cyfle i ystyried y cais a rhoi sylwadau os ydynt yn dymuno gwneud hynny. Er mwyn cynnwys cymaint o bobl â phosib, bydd yr wybodaeth ar gael yn electronig neu ar ffurf copi caled ar gais.

4.4 Bydd cwblhau’r broses cyn ymgeisio hon yn galluogi datblygwyr i gyflwyno ceisiadau am ganiatâd cynllunio ar gyfer datblygiadau mawr, gan atal mwy a mwy o geisiadau cynllunio rhag cronni wrth iddynt aros i gael eu hystyried. Os bydd y ceisiadau’n cael eu cymeradwyo, bydd y sector adeiladu yn gallu eu rhoi ar waith cyn gynted ag y bydd y cyfyngiadau’n cael eu codi, gan leihau’r difrod economaidd a chymdeithasol tymor hwy fydd yn cael ei achosi.

Sylwadau gan gynghorau cymuned cyn gwneud penderfyniad ynghylch ceisiadau

4.5 Cynghorau cymuned yw'r haen o lywodraeth sydd ar lawr gwlad yng Nghymru. Mae gan gynghorau cymuned ran bwysig i'w chwarae fel y cyswllt lleol â chymunedau, er mwyn gwella eu dealltwriaeth o'r broses gynllunio a bod yn rhan ohoni.

4.6 Drwy ymestyn y cyfnod a ganiateir i gyflwyno sylwadau ar geisiadau y rhoddir gwybod iddyn nhw amdanynt, y bwriad yw y bydd hyn yn lleddfu'r anawsterau mae cynghorau cymuned yn eu hwynebu o ran cynnal cyfarfodydd rheolaidd o ganlyniad i'r mesurau rheoli a gyflwynwyd fel rhan o'r ymateb i COVID-19.

Dileu'r gofyniad sy'n nodi bod rhaid cyflwyno copi caled o gais cynllunio ar gyfer Datblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol

4.1 Caiff ceisiadau ar gyfer Datblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol eu cyflwyno'n electronig fel arfer, fodd bynnag, pan wneir cais o'r fath, mae'n ofynnol cyflwyno copi caled i Weinidogion Cymru a'r awdurdod cynllunio lleol. O ganlyniad i'r cyfyngiadau parhaus mewn ymateb i COVID-19, mae adeiladau cyhoeddus nad ydynt yn hanfodol wedi cau a does dim staff i dderbyn copïau caled o geisiadau mewn swyddfeydd perthnasol, felly, mae'n gallu bod yn anodd dilysu hyn.

4.2 Diben diwygio'r DNSPWO yw datgymhwyso elfen o'r weithdrefn bresennol y mae'n anodd gwirio cydymffurfedd â hi tra bo cyfyngiadau COVID-19 ar waith.

5. Ymgynghori

4.3 Oherwydd natur brys y diwygiad hwn, nid yw Llywodraeth Cymru wedi ymgynghori ynghylch y cynigion hyn.

4.4 Mae angen rhoi'r diwygiadau ar waith ar unwaith ar gyfer cyfnod cymharol fyr er mwyn i'r addasiadau i'r gweithdrefnau cynllunio allu lliniaru effeithiau cyfyngiadau COVID-19 o ran teithio ac agor adeiladau mewn rhannau penodol o'r system gynllunio. Bydd y diwygiadau yn golygu bod modd i ddatblygwyr gyflwyno ceisiadau cynllunio, gan atal achosion rhag cronni, a galluogi caniatâd i gael ei roi ar waith cyn gynted ag y bydd cyfyngiadau COVID-19 yn cael eu codi.

RHAN 2 – ASESIAD EFFAITH RHEOLEIDDIOL

1. Ymgynghoriad cyn ymgeisio

Opsiynau

1.1. Mae dau opsiwn wedi cael eu hystyried:

- Opsiwn 1 - Gwneud dim byd h.y. dim newidiadau deddfwriaethol.
- Opsiwn 2 - Cyflwyno Gorchymyn Diwygio i ddileu'r gofyniad sy'n nodi bod rhaid i ddatblygwyr sicrhau bod gwybodaeth ar gael i'w harchwilio mewn lleoliad sy'n agos i'r datblygiad arfaethedig

Opsiwn 1 - Gwneud dim byd

Disgrifiad

1.2. Ni fyddai'r ddeddfwriaeth yn cael ei newid o gwbl o dan yr opsiwn hwn. Tra mae adeiladau cyhoeddus, fel llyfrgelloedd, canolfannau cymunedol ac asiantaethau tai, ar gau oherwydd COVID-19, nid yw datblygwyr yn gallu cydymffurfio'n llawn ag erthygl 2C o'r DMPWO cyn cyflwyno cais cynllunio dilys ar gyfer datblygiad mawr.

Costau

Llywodraeth Cymru

1.3. Ni fyddai Llywodraeth Cymru yn wynebu cost ariannol.

1.4. Fodd bynnag, byddai'n cael effaith ganlyniadol ar gyflawni datblygiadau strategol lleol a chenedlaethol yn sgil yr oedi fyddai'n anochel oherwydd bod datblygwyr methu cynnal ymgynghoriad cyn ymgeisio'n llawn, wedyn cyflwyno cais dilys ar gyfer datblygiad mawr. Ystyr datblygiad mawr yw datblygiad sy'n cynnwys un neu fwy o'r canlynol:

a) cloddio a gweithio mwynau neu ddefnyddio tir ar gyfer dyddodion gweithio mwynau;
b) datblygiad gwastraff;
c) darparu tai annedd lle mae'r canlynol yn berthnasol—
    i. bydd 10 neu fwy o dai annedd yn cael eu darparu; neu
    ii. bydd y datblygiad yn cael ei wneud ar safle sy'n 0.5 hectar neu fwy, ac nid yw'n hysbys a yw'r datblygiad yn dod o dan is-baragraff (c)(i);
d) darparu adeilad neu adeiladau lle mae'r arwynebedd llawr yn 1,000 metr sgwâr neu fwy; neu
e) ddatblygiad sy'n cael ei wneud ar safle ag arwynebedd o 1 hectar neu fwy;

Awdurdodau Cynllunio Lleol

1.5. Byddai Opsiwn 1 golygu bod dim ceisiadau am ddatblygiadau mawr yn cael eu cyflwyno i awdurdod cynllunio lleol am y cyfnod lle na all datblygwyr gydymffurfio â gofynion gweithdrefnol y DMPWO.

1.6. Mae prif ffynhonnell cyllid awdurdodau cynllunio lleol yn dod o incwm y ffi maen nhw'n ei gael am wneud penderfyniadau ynghylch ceisiadau. Mae ein tystiolaeth ni'n awgrymu bod y cyllid hwn yn ddibynnol iawn ar y ffioedd cysylltiedig â phenderfyniadau ynghylch y mathau hyn o geisiadau[1].

1.7. Felly, byddai oedi o ran cyflwyno ceisiadau ar gyfer datblygiadau mawr yn cael effaith niweidiol ar gyllid awdurdodau cynllunio lleol.

Y Diwydiant Datblygu

1.8. Drwy gynnal ymgynghoriad cymunedol cyn ymgeisio ar lefel sylfaenol, amcangyfrifir bod cyfanswm y gost mae'r datblygwr yn ei hysgwyddo rhwng £390 a £1,430[2]. Er y byddai atal y broses ymgynghori cyn ymgeisio dros dro yn golygu bod y costau hyn yn cael eu harbed, mae'n debygol y byddai'r costau fyddai'n deillio o'r oedi yn gwrthbwyso'r rhain. Er ei bod yn anodd amcangyfrif y gost yn union, mae'n amlwg bod oedi cyn gwneud penderfyniadau cynllunio yn rhoi baich ariannol ar ddatblygwyr ac ar economi Cymru.

1.9. Mae oedi'n debygol o gael effaith niweidiol ar sut mae'r gwaith o ddatblygu a rheoli tir yng Nghymru yn cael ei wneud gan y system gynllunio, sy'n un o'r prif ysgogiadau o ran cynnydd economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol. Mae diwydiant datblygu iach a gweithredol yn debygol o chwarae rhan sylweddol yn y broses adfer pan fydd mesurau COVID-19 yn cael eu llacio.

Y Gymuned Leol

1.10. Byddai atal y system cyn ymgeisio dros dro yn golygu oedi o ran datblygu amrywiaeth eang o ddatblygiadau ar raddfa fawr sydd o fudd economaidd a chymdeithasol, a allai niweidio cymunedau lleol, yn enwedig rhai lle mae angen tai fforddiadwy neu gyflogaeth.

Manteision

Llywodraeth Cymru

1.11. Does dim manteision o bwys i Lywodraeth Cymru.

Awdurdodau Lleol

1.12. Ar hyn o bryd, mae adnoddau awdurdodau lleol dan bwysau o ganlyniad i effeithiau COVID-19. Bydd gostyngiad yn nifer y ceisiadau cynllunio yn golygu

[1] Newidiadau i ffioedd cynllunio a ffioedd cysylltiedig â cheisiadau. Llywodraeth Cymru. Rhagfyr 2019.

[2] EMRIA Deddf Cynllunio (Cymru) 2015 (prisiau wedi'u diweddaru gan ddefnyddio cyfres y datchwyddydd cynnyrch domestig gros')

bod modd ailasesu adnoddau staff yr adran gynllunio a'u hadleoli i feysydd allweddol eraill dros dro er mwyn diwallu anghenion yr awdurdod lleol.

1.13. Fodd bynnag, gallai adleoli staff, pe na baent yn dychwelyd i'w swyddi gwreiddiol pan fydd y cyfyngiadau COVID-19 dechrau cael eu codi, effeithio ar weithrediad y gwasanaeth cynllunio, a fyddai'n cael effaith niweidiol ar allu'r system gynllunio i gyflawni ei rôl fel gwasanaeth allweddol, a helpu gyda'r broses adfer.

Y Diwydiant Datblygu

1.14. Does dim manteision i'r diwydiant datblygu.

Y Gymuned Leol

1.15. O dan opsiwn 1, bydd y broses ymgynghori cyn ymgeisio yn cael ei hatal nes bydd adeiladau cyhoeddus yn ailagor, a fyddai'n golygu bod datblygwyr yn gallu defnyddio'r cyfleusterau hyn i gyflwyno gwybodaeth am ddatblygiadau arfaethedig i'r cyhoedd ei harchwilio.

Opsiwn 2 - Cyflwyno Gorchymyn Diwygio

Disgrifiad

1.16. Mae rhan 1A o'r DMPWO yn nodi'r gofyniad i gynnal ymgynghoriad cyn ymgeisio, sut dylid rhoi cyhoeddusrwydd i'r ymgynghoriad hwn, pwy y dylid ymgynghori â nhw, dyletswydd ymgyngoreion arbenigol i ymateb i ymgynghoriad o'r fath; a ffurf a chynnwys yr adroddiadau ymgynghori cyn ymgeisio.

1.17. Un gofyniad o'r fath yw bod rhaid i ddatblygwyr sicrhau bod gwybodaeth ar gael i'w harchwilio mewn lleoliad sy'n agos i'r datblygiad arfaethedig. Dydy hyn ddim bob amser yn bosib oherwydd y cyfyngiadau a'r mesurau cau adeiladau sydd ar waith mewn ymateb i COVID-19.

1.18. O ganlyniad i hyn, mae'r broses ymgynghori cyn ymgeisio wedi cael ei hatal dros dro, a dim ond y ceisiadau ar gyfer datblygiadau mawr a oedd wedi cwblhau'r weithdrefn cyn ymgeisio cyn i fesurau rheoli COVID-19 gael eu rhoi ar waith sy'n cael eu cyflwyno.

1.19. Byddai opsiwn 2 yn golygu bod Gorchymyn Datblygu'n cael ei wneud, a fyddai'n cael yr effaith ganlynol:

- Dileu'r gofyniad sy'n nodi bod rhaid sicrhau bod gwybodaeth ar gael i'w harchwilio mewn lleoliad agos i'r datblygiad arfaethedig, a'i ddisodli â gofyniad sy'n nodi bod rhaid i'r wybodaeth fod ar gael ar wefan.
- Disodli Atodlen 1B 'yr hysbysiad angenrheidiol', i adlewyrchu'r holl wybodaeth yn cael ei storio ar-lein yn unig. Nawr mae'n rhaid i'r hysbysiad gynnwys rhif ffôn cyswllt ar gyfer y datblygwr/asiant. Dylid darparu

gwybodaeth ar ffurf copi caled ar gais, gyda'r datblygwr yn ysgwyddo'r gost.

1.20. Byddai'r newidiadau hyn yn rhai dros dro, tan 18 Medi neu tan y gwneir Gorchymyn diwygio arall i ddiddymu neu ymestyn y newidiadau dros dro yn dilyn cyngor gan y llywodraeth yng nghyswllt COVID-19.

Costau

Llywodraeth Cymru

1.21. Ni fyddai Llywodraeth Cymru yn wynebu cost ariannol ychwanegol.

1.22. Bydd yr holl gostau cysylltiedig â gwneud y ddeddfwriaeth a rhannu canllawiau perthnasol yn cael eu hysgwyddo gan gyllidebau sy'n bodoli eisoes.

Awdurdodau Cynllunio Lleol

1.23. Ni fyddai awdurdodau cynllunio lleol yn wynebu costau ariannol ychwanegol. Byddai busnes yn parhau fel yr oedd cyn COVID-19.

Y Diwydiant Datblygu

1.24. Efallai y bydd y diwydiant datblygu'n wynebu'r gost ychwanegol o bostio copïau caled o wybodaeth ar gais pobl nad oes ganddynt fynediad i'r rhyngrwyd. O blith yr holl gartrefi ym Mhrydain, roedd gan 93% ohonynt fynediad i'r rhyngrwyd yn 2019[3] felly mae disgwyl i nifer y ceisiadau hyn fod yn isel iawn.

1.25. Mae'r gost o gynhyrchu copi caled o gais cynllunio ar gyfer Datblygiad Mawr yn amrywio fesul achos, ac mae'n dibynnu ar raddfa'r cais a'r deunydd ategol sydd ei angen i ddisgrifio'r datblygiad. Efallai mai dim ond cynllun neu arolwg penodol y bydd y rheini sy'n gwneud cais am wybodaeth eisiau ei weld, nid yr holl wybodaeth sy'n berthnasol i'r cais. Er hynny, mae'r costau a ysgwyddir yn ddi-nod o'u cymharu â'r costau posibl fyddai'n cael eu hysgwyddo yn sgil yr oedi.

Y Gymuned Leol

1.26. Ni fyddai'r gymuned leol yn wynebu unrhyw gostau ariannol. Byddai busnes yn parhau fel yr oedd cyn COVID-19.

1.27. Mae mesurau lliniaru wedi cael eu rhoi ar waith i sicrhau bod pobl heb fynediad i'r rhyngrwyd yn dal yn gallu cael gafael ar yr wybodaeth berthnasol. Bydd rhif ffôn yn cael ei ddarparu ar hysbysiad y safle, a gall pobl heb fynediad i'r rhyngrwyd ddefnyddio hwn i wneud cais am gopi caled o'r wybodaeth berthnasol. Gallent hefyd drafod y datblygiad gyda'r datblygwr/asiant.

[3] Y Swyddfa Ystadegau Gwladol. Defnyddwyr y Rhyngrwyd, y DU 2019

1.28. Oherwydd bod pobl yn cadw pellter cymdeithasol neu'n hunanynysu, mae risg na fydd y bobl nad ymgynghorir â nhw'n uniongyrchol yn gweld yr hysbysiad safle, ac efallai na fyddant yn ymwybodol o'r ymgynghoriad. Er mai cyhoeddi hysbysiad safle a rhoi gwybod i gymdogion uniongyrchol yw'r unig ofynion statudol o ran cyhoeddusrwydd, mae datblygwyr yn aml yn mynd gam ymhellach na'r gofynion sylfaenol i sicrhau bod eu hymgynghoriad yn cyrraedd cymaint o bobl â phosib, er enghraifft, drwy bostio negeseuon ar dudalennau cyfryngau cymdeithasol.

1.29. Bydd datblygwyr yn cael eu hatgoffa i fanteisio ar gyfryngau cymdeithasol i gyhoeddi eu hymgyngoriadau er mwyn sicrhau eu bod yn cyrraedd cymaint o bobl â phosibl. Bydd llafar gwlad hefyd yn parhau i godi ymwybyddiaeth mewn cymunedau.

1.30. Serch hynny, ar ôl cyflwyno cais cynllunio, bydd yr awdurdod cynllunio lleol yn cynnal proses cyhoeddusrwydd ac ymgynghoriad ffurfiol. Bydd hyn yn rhoi cyfle arall i'r rheini sydd â buddiant yn y datblygiad i wneud sylwadau cyn bod penderfyniad terfynol yn cael ei wneud o ran rhoi neu wrthod caniatâd cynllunio.

Manteision

<u>Llywodraeth Cymru</u>

1.31. Byddai'r diwygiad deddfwriaethol a gynigir o dan opsiwn 2 yn ailgychwyn y broses ymgynghori cyn ymgeisio. Bydd hyn yn galluogi gweithdrefnau ymgynghori cyn ymgeisio i weithio yng Nghymru.

1.32. Mae Ffyniant i Bawb[4] yn cydnabod bod penderfyniadau cynllunio yn effeithio ar bob agwedd ar fywyd unigolyn ac mae'n cyfleu'r neges o weithio mewn ffordd wahanol. Mae'r strategaeth yn nodi bod cael system gynllunio addas yn hanfodol er mwyn cyflawni amcanion Llywodraeth Cymru. Bydd diwygio gweithdrefnau'n sicrhau bod y system ceisiadau cynllunio'n gweithredu'n ddidrafferth, gan helpu awdurdodau cynllunio lleol i sicrhau datblygiad cynaliadwy, a helpu busnesau drwy gynnal system gynllunio effeithiol sy'n darparu'r gallu i greu cyfleoedd economaidd i bawb.

<u>Awdurdodau Cynllunio Lleol</u>

1.33. Byddai awdurdodau cynllunio lleol yn parhau i gael incwm o ffioedd ceisiadau ar gyfer datblygiadau mawr.

1.34. Byddai adrannau cynllunio yn cadw staff er mwyn sicrhau bod ganddynt ddigon o adnoddau. Bydd hyn yn sicrhau eu bod yn barod i geisiadau gael eu cyflwyno ar ôl COVID-19 fel rhan o'r broses o adfer yr economi.

[4] Ffyniant i Bawb: y Strategaeth i Gymru. Symud Cymru Ymlaen. Llywodraeth Cymru. 2017

Y Diwydiant Datblygu

1.35. O dan opsiwn 2, byddai'r diwydiant datblygu yn ailgychwyn y broses ymgynghori cyn ymgeisio, sy'n arwain yn y pen draw at allu cyflwyno ceisiadau cynllunio ar gyfer datblygiadau mawr. Bydd hyn yn atal oedi helaeth o ran cyflwyno ceisiadau cynllunio, a'r effeithiau ar y sector adeiladu sy'n deillio o hynny.

1.36. Gall y diwydiant datblygu sicrhau parhad busnes drwy wneud yn siŵr bod ceisiadau cynllunio yn parhau i gael eu cyflwyno. Bydd hyn y cyfrannu at sicrhau bod pobl sydd â swyddi cysylltiedig â'r system gynllunio yn cael eu cadw mewn gwaith yn ystod yr argyfwng cenedlaethol hwn, gan gefnogi economi fywiog a chreu cyfoeth.

Y Gymuned Leol

1.37. O dan opsiwn 2, bydd y gymuned leol yn elwa'n uniongyrchol os bydd y diwydiant datblygu'n gallu parhau – yn sgil datblygiadau sy'n amrywio o dai fforddiadwy i fusnesau'n codi adeiladau newydd, a fydd yn creu cyflogaeth. Bydd hyn yn arwain at fanteision yn y diwydiant adeiladu ac i'r rheini fydd yn defnyddio'r cyfleusterau hyn.

Crynodeb a'r Opsiwn sy'n cael ei Ffafrio

1.38. Byddai opsiwn 1 yn atal datblygiadau mawr gan y diwydiant datblygu dros dro. Byddai hyn yn esgor ar oblygiadau economaidd i ddatblygwyr, awdurdodau cynllunio lleol a'r economi ehangach. Gallai'r oedi effeithio ar barodrwydd y system gynllunio i helpu gyda'r broses adfer ar ôl Covid-19.

1.39. Byddai opsiwn 2 yn sicrhau bod ceisiadau cynllunio ar gyfer datblygiadau mawr yn gallu bwrw ymlaen, gan atal oedi yn y diwydiant datblygu a'r system gynllunio.

1.40. Felly, opsiwn 2 sy'n cael ei ffafrio.

2. Ymgynghori â Chynghorau Cymuned

Opsiynau

2.1. Mae dau opsiwn wedi cael eu hystyried:

- Opsiwn 1 - Gwneud dim byd h.y. dim newidiadau deddfwriaethol.
- Opsiwn 2 - Cyflwyno Gorchymyn Diwygio er mwyn ymestyn y cyfnod ar gyfer derbyn ymatebion i'r ymgynghoriad

Opsiwn 1 - Gwneud dim byd

Disgrifiad

2.2. Yng nghyswllt y broses ceisiadau cynllunio, ar ôl i Gynghorau Cymuned roi gwybod i'r awdurdod cynllunio lleol eu bod yn dymuno cael gwybod am gais penodol, mae Erthygl 16 y DMPWO yn rhoi cyfnod statudol o 14 diwrnod (30 diwrnod ar gyfer cais sy'n ymwneud ag Asesiad o'r Effaith Amgylcheddol) iddynt gyflwyno eu sylwadau i'r awdurdod cynllunio lleol. Mae'r awdurdod cynllunio lleol wedi'i rwystro rhag gwneud penderfyniad am geisiadau yn ystod y cyfnod hwn.

2.3. Byddai gwneud dim byd yn golygu bod y cyfnod yn aros yn 14 diwrnod.

Costau

<u>Llywodraeth Cymru</u>

2.4. Ni fyddai Llywodraeth Cymru yn wynebu cost ariannol.

<u>Awdurdodau Cynllunio Lleol</u>

2.5. Er na fyddai Awdurdodau Cynllunio Lleol yn wynebu cost ariannol, gallai hyn gael effaith ddemocrataidd oherwydd mae'n bosibl y byddai penderfyniadau'n cael eu gwneud heb dderbyn sylwadau gan Gynghorau Cymuned.

2.6. Gallai cynrychiolaeth Cynghorau Cymuned fod wedi effeithio ar benderfyniadau ynghylch ceisiadau cynllunio.

<u>Cynghorau Cymuned</u>

2.7 Er na fyddai Cynghorau Cymuned yn wynebu cost ariannol, mae risg na fyddent yn gallu bod yn rhan o'r broses gynllunio oherwydd eu bod yn methu cydlynu cyfarfod o bell a chyflwyno sylwadau i'r Awdurdod Cynllunio lleol o fewn y cyfnod 14 diwrnod a ganiateir ar hyn o bryd.

2.8 Byddai hyn yn arwain at ddiffyg democratiaidd yn y broses gwneud penderfyniadau.

Manteision

Llywodraeth Cymru

2.9 Does dim manteision i Lywodraeth Cymru.

Awdurdodau Cynllunio Lleol

2.10 Does dim manteision i Awdurdodau Cynllunio Lleol.

Cynghorau Cymuned a Thref

2.11 Does dim manteision i Gynghorau Cymuned a Thref.

Opsiwn 2 - Cyflwyno Gorchymyn Diwygio er mwyn ymestyn y cyfnod ar gyfer derbyn ymatebion i'r ymgynghoriad

Disgrifiad

2.12 Byddai opsiwn 2 yn golygu bod Gorchymyn Diwygio yn cael ei gynnig, sy'n ymestyn y cyfnod sydd gan Gynghorau Cymuned a Thref i gyflwyno sylwadau i Awdurdodau Cynllunio Lleol yn dilyn cais i ymgynghori â nhw – o 14 diwrnod i 21 diwrnod.

2.13 Byddai'r diwygiad yn rhoi mwy o amser i ymateb gan ystyried yr anawsterau mae Cynghorau Cymuned yn eu hwynebu yn sgil mesurau rheoli'r llywodraeth yng nghyswllt COVID-19, o ran cynnal cyfarfodydd rheolaidd oedd wedi'u trefnu.

Costau

Llywodraeth Cymru

2.14 Ni fyddai Llywodraeth Cymru yn wynebu cost ariannol ychwanegol.

2.15 Bydd yr holl gostau cysylltiedig â gwneud y ddeddfwriaeth a rhannu canllawiau perthnasol yn cael eu hysgwyddo gan gyllidebau sy'n bodoli eisoes.

Awdurdodau Cynllunio Lleol

2.16 Ni fyddai Awdurdodau Cynllunio Lleol yn wynebu cost ariannol.

Cynghorau Cymuned a Thref

2.17 Ni fyddai Cynghorau Cymuned a Thref yn wynebu cost ariannol.

Manteision

Llywodraeth Cymru

2.18 Does dim manteision uniongyrchol i Lywodraeth Cymru.

Awdurdodau Cynllunio Lleol

2.19 Byddai ymestyn y cyfnod ar gyfer derbyn ymatebion gan Gynghorau Cymuned i 21 diwrnod yn rhoi'r un faint o amser ag y mae'r cyhoedd yn ei gael fel rhan o'r cyfnod cyhoeddusrwydd statudol.

2.20 Bydd pennu un dyddiad lle disgwylir i'r holl ymatebion i'r ymgynghoriad ddod i law yn helpu i reoli'r broses ymgeisio.

Cynghorau Cymuned a Thref

2.21 O dan opsiwn 2, byddai Cynghorau Cymuned yn cael 7 diwrnod ychwanegol i gyflwyno eu hymateb i'r Awdurdod Cynllunio Lleol.

2.22 Mae COVID-19 wedi effeithio ar allu Cynghorau Cymuned i gynnal eu cyfarfodydd rheolaidd oherwydd bod mannau cyfarfod wedi cau a bod aelodau'n cadw pellter cymdeithasol.

2.23 Bydd yr amser ychwanegol yn rhoi amser i Gynghorau Cymuned drefnu cyfarfodydd o bell a chyflwyno ymatebion i Awdurdodau Cynllunio Lleol ar amser.

Crynodeb a'r Opsiwn sy'n cael ei Ffafrio

2.24 Byddai opsiwn 1 yn golygu bod y cyfnod cyflwyno ymatebion presennol yn aros mewn grym, sy'n nodi bod gan gynghorau cymuned a thref 14 diwrnod i wneud sylwadau am geisiadau cynllunio ar ôl gwneud cais i fod yn rhan o'r ymgynghoriad. Mae'r oedi o ran gallu Cynghorau Cymuned i gynnal cyfarfodydd yn debygol o olygu y byddant yn cymryd mwy o amser nag arfer i gyflwyno ymatebion, gan olygu y gallent gyflwyno sylwadau i'r awdurdod cynllunio lleol ar ôl i'r penderfyniad am y cais cynllunio gael ei wneud.

2.25 Byddai opsiwn 2 yn ymestyn y cyfnod sydd gan Gynghorau Cymuned i gyflwyno sylwadau i 21 diwrnod, sef yr un faint â'r cyfnod ymgynghori ar gyfer y cyhoedd. Byddai'r amser ychwanegol yn helpu Cynghorau Cymuned i gyflwyno ymatebion i geisiadau cynllunio ar amser, gan sicrhau cymaint o gynhwysiant democrataidd â phosibl yn y broses gwneud penderfyniadau.

2.26 Felly, opsiwn 2 sy'n cael ei ffafrio.

3. Newid Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol

Opsiynau

3.1. Mae dau opsiwn wedi cael eu hystyried:

- Opsiwn 1 - Gwneud dim byd h.y. dim newidiadau deddfwriaethol.

- Opsiwn 2 - Cyflwyno Gorchymyn Diwygio i ddileu'r gofyniad sy'n nodi bod rhaid cyflwyno copi caled o'r cais cynllunio ar gyfer Datblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol i Weinidogion Cymru a'r Awdurdod Cynllunio Lleol lle bo cais yn cael ei wneud yn electronig.

Opsiwn 1 - Gwneud dim byd

Disgrifiad

3.2. Lle caiff cais cynllunio ar gyfer Datblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol ei wneud yn electronig, mae'r DNSPWO yn cynnwys darpariaeth sy'n gofyn i'r ymgeisydd gyflwyno copi caled o'r cais cynllunio i Weinidogion Cymru a'r Awdurdod Cynllunio Lleol. Gwneir hyn at ddibenion ymarferol, er enghraifft, i sicrhau bod gan yr Awdurdod Cynllunio Lleol a Gweinidogion Cymru gopi caled wrth law i ddadansoddi'r cais, gan mai hwn yw'r fformat sy'n cael ei ffafrio gan nifer o'r swyddogion a'r unigolion penodedig fydd yn archwilio'r cais.

3.3. Gallai gwneud dim byd olygu bod y gofyniad hwn yn dal mewn grym, pe bai cais yn cael ei gyflwyno'n electronig.

Costau

<u>Llywodraeth Cymru</u>

3.4. Ni fyddai Llywodraeth Cymru yn wynebu cost ariannol.

<u>Awdurdodau Cynllunio Lleol</u>

3.5. Ni fyddai Awdurdodau Cynllunio Lleol yn wynebu cost ariannol.

<u>Y Diwydiant Datblygu</u>

3.6. Mae'r gost o gynhyrchu copi caled o gais cynllunio ar gyfer Datblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol yn amrywio fesul achos, ac mae'n dibynnu ar raddfa'r cais a'r deunydd ategol sydd ei angen i ddisgrifio'r datblygiad. Amcangyfrifir y byddai'r gost yn £120, ar sail y gost o argraffu 1,000 o dudalennau mewn lliw, costau rhwymo a'r gost o blotio 25 o ddarluniau maint A1. Amcangyfrifir y byddai'r gost o gyflwyno dau gais, gan gynnwys costau danfon, yn £260 y cais.

Manteision

<u>Llywodraeth Cymru</u>

3.7. Ni fyddai Gweinidogion Cymru yn cael unrhyw fanteision mawr oherwydd bydd copi o'r cais wedi cael ei anfon yn electronig beth bynnag. Mater o gyfleuster i'r swyddogion sy'n dadansoddi'r cais fyddai cael copi caled.

Awdurdodau Cynllunio Lleol

3.8. Ni fyddai Awdurdodau Cynllunio Lleol yn cael unrhyw fanteision o bwys, oherwydd bydd copi o'r cais wedi cael ei anfon yn electronig beth bynnag. Mater o gyfleuster i'r swyddogion sy'n dadansoddi'r cais fyddai cael copi caled. Er y gellid sicrhau bod copi caled ar gael i'w archwilio, caiff y ddyletswydd o gynnal cofrestr gynllunio ei chynnal a'i chyflawni'n electronig fel arfer.

Y Diwydiant Datblygu

3.9. Does dim manteision hysbys i'r Diwydiant Datblygu. Gan na fyddai'r Diwydiant Datblygu'n gallu cydymffurfio â gofynion y DNSPWO, ni fyddai'n gallu cyflwyno cais dilys.

Opsiwn 2 - Cyflwyno Gorchymyn Diwygio i ddileu'r gofyniad sy'n nodi bod rhaid cyflwyno copi caled o'r cais cynllunio ar gyfer Datblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol i Weinidogion Cymru a'r Awdurdod Cynllunio Lleol lle bo cais yn cael ei wneud yn electronig. Cyflwyno Gorchymyn Diwygio er mwyn ymestyn y cyfnod ar gyfer derbyn ymatebion i'r ymgynghoriad

Disgrifiad

3.10. Caiff ceisiadau ar gyfer Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol eu cyflwyno'n electronig fel arfer. Yn ystod y pandemig COVID-19, gallai problemau ymarferol godi yng nghyswllt cyflwyno copïau caled oherwydd nid oes staff i'w derbyn yn y swyddfeydd perthnasol, ac ni ellir cadarnhau eu bod wedi dod i law bob amser.

3.11. Byddai opsiwn 2 yn golygu bod diwygiad yn cael ei wneud i'r DNSPWO er mwyn dileu'r gofyniad sy'n nodi bod rhaid cyflwyno copi caled i Weinidogion Cymru a'r Awdurdod Cynllunio Lleol, am resymau ymarferol, lle bo cais yn cael ei wneud yn electronig.

Costau

Llywodraeth Cymru

3.12. Ni fyddai Llywodraeth Cymru yn wynebu cost ariannol ychwanegol. Oherwydd bod dim staff yn y swyddfeydd ar hyn o bryd, ni fyddai modd argraffu'r cais. Mae'n rhaid i swyddogion ddadansoddi pob cais yn electronig.

3.13. Bydd yr holl gostau cysylltiedig â gwneud y ddeddfwriaeth yn cael eu hysgwyddo gan gyllidebau sy'n bodoli eisoes.

Awdurdodau Cynllunio Lleol

3.14. Ni fyddai Awdurdodau Cynllunio Lleol yn wynebu costau ariannol ychwanegol. Oherwydd bod dim staff yn y swyddfeydd ar hyn o bryd, ni fyddai modd argraffu'r cais. Mae'n rhaid i swyddogion ddadansoddi pob cais yn electronig.

Y Diwydiant Datblygu

3.15. Byddai tua £260 o gostau yn cael eu harbed yng nghyswllt pob cais.

Manteision

Llywodraeth Cymru

3.16. Does dim manteision uniongyrchol i Lywodraeth Cymru.

Awdurdodau Cynllunio Lleol

3.17. Does dim manteision uniongyrchol i Awdurdodau Cynllunio Lleol.

Y Diwydiant Datblygu

3.18. Mae COVID-19 wedi effeithio ar allu'r Diwydiant Datblygu i gydymffurfio â gofynion y DNSPWO. Bydd y newid yn opsiwn 2 yn galluogi'r Diwydiant Datblygu i barhau i gyflwyno ceisiadau a chydymffurfio â'r gofynion perthnasol.

Crynodeb a'r Opsiwn sy'n cael ei Ffafrio

3.19. Byddai opsiwn 1 yn golygu bod popeth yn aros yr un fath, fodd bynnag, gallai olygu bod ceisiadau ddim yn cydymffurfio â'r gofynion perthnasol ac nad oes modd eu cyflwyno felly. Byddai opsiwn 2, er ei fod yn achosi rhywfaint o anghyfleustra i'r rheini sy'n dadansoddi'r cais, yn caniatáu i'r broses fynd yn ei blaen, drwy ddileu gofyniad sy'n atal ceisiadau rhag cael eu cyflwyno.

3.20. Felly, opsiwn 2 sy'n cael ei ffafrio.

Asesiad o'r Gystadleuaeth

4.1. Mae prawf hidlo'r gystadleuaeth wedi cael ei gwblhau. Does dim disgwyl i'r cynigion effeithio ar lefelau cystadleuaeth yng Nghymru na pha mor gystadleuol yw busnesau Cymru.

DIWEDD